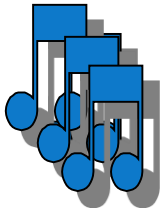

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА
ИЛИМ МИНИСТРЛИГИНИН АЛДЫНДАГЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫК ПЕДАГОГИКАЛЫК КЫЗМАТКЕРЛЕРДИН
КВАЛИФИКАЦИЯСЫН ЖОГОРУЛАТУУ ЖАНА КАЙРА
ДАЯРДОО ИНСТИТУТУ**

МУЗЫКА САБАГЫНДА МУЗЫКАЛЫК-КОМПЬЮТЕРДИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ КОЛДОНУУНУН ЖОЛДОРУ

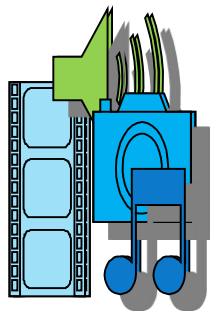

Автор: Дуйшеналиев Жумабек Сапаралиевич

Жогорудагы аталган теманын негизинде биз төмөнкү маселелерге токтолобуз. Алар:

- ❖ **Музыка сабагында музыкалык-компьютердик технологияны колдонуу;**
- ❖ **Быйылкы окуу жылында музыканы окутуунун өзгөчөлүктөрү.**

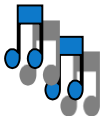

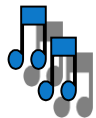

МУЗЫКА САБАГЫНДА МУЗЫКАЛЫК-КОМПЬЮТЕРДИК ТЕХНОЛОГИЯНЫ КОЛДОНУУ

Азыркы учурда дүйнө жүзүндөгү билим берүү мекемелери маалыматтык ресурстарга кеңири жете алышты. Ошондуктан, жаш муундарды окутуу жана тарбиялоо компьютердик технологияны колдонууга негизделип, компьютердик технологиялар музыкалык ишмердүүлүктүн ар кандай тармактарында кеңири колдонула баштады.

Албетте, Кыргызстанда музыкалык-компьютердик технологияларды колдонуу Батышка салыштырмалуу жакында эле башталган. Анда мындай тажрыйба 20 жылдан ашуун убакыттан бери бар экени анык.

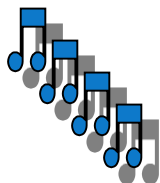

Алардын түгөнгүс мүмкүнчүлүктөрү жалпы билим берүүчү мектептерде музыканы окутуунун теориясын жана практикасын кеңейтүүгө, байытууга, өркүндөтүүгө, ошондой эле бардык музыкалык билим берүүнүн сапатын жогорулатууга мүмкүндүк берет деп ишенебиз. Буга байланыштуу музыка мугалимине жаңы талаптар пайда болду. Эми ал жөн гана компьютердик технологияларды билбестен, аны активдүү колдонуп, туура колдонуп, өз ишинде аларды колдонуу зарылдыгын түшүнгөн адис болушу керек.

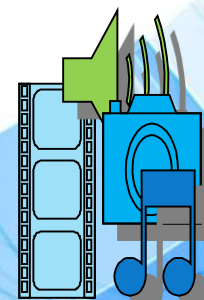

Бирок, мындай суроо туулат: Эмне үчүн музыка мугалимдери компьютердик технологиянын кеңири мүмкүнчүлүктөрүн колдонушпайт? Бирок, аны ишке ашыруу үчүн бардык объективдүү өбөлгөлөр бар десек болот. Мисалы, музыка мугалимдери үчүн музыкалык жана компьютердик технологияларды колдонуу боюнча окуу-усулдук колдонмолор, программалар, методикалык иштеп чыгуулар жана адабияттар бар.

Бул жаатта буга чейин мындай маселелерди чагылдырган новаторлор, педагог-изилдөөчүлөр бар. Алар төмөнкүлөргө өзгөчө көңүл бурушкан:

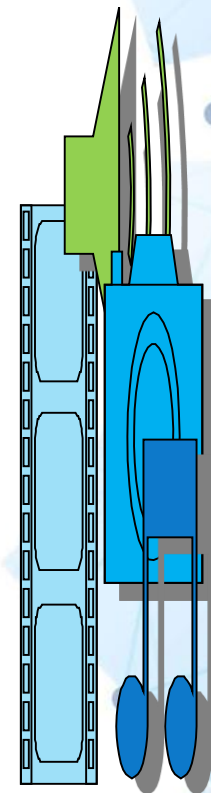
- электрондук музыкалык чыгармачылыкты калыптандырууга жана өнүктүрүүгө;
- мектеп окуучуларына музыкалык билим берүүдө музыкалык-компьютердик технологияларды колдонууга;
- электрондук музыка процессинде кенже окуучулардын музыкалык угуу жөндөмдүүлүгүн өнүктүрүүгө;
- окуучуларга музыкалык билим берүүдө компьютерге.

Жогорудагы айтылган маселелерге байланыштуу айрым карама-каршылыктар да пайда болду. Алар:

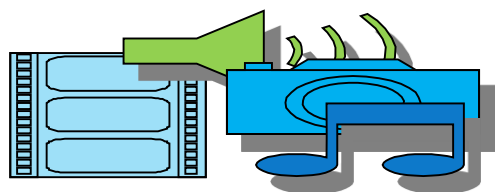
- музыкалык педагогиканын музыкалык компьютердик технологияларга коюлуучу талаптары менен музыкалык сабактарда жана класстан тышкаркы иштерде компьютердик техниканы колдонуунун чыныгы мүмкүнчүлүктөрүнүн ортосунда;
- окуучуларга практикада калыптанган музыкалык билим берүү системалары менен музыка мугалимдеринин компьютердик технологияларды өздөштүрүү боюнча начар даярдыгы (же алардын кесиптик даярдыгынын толук жоктугу) ортосунда;

- орто жана жогорку педагогикалык окуу жайларынын музыкалык-педагогикалык факультеттеринин бүтүрүүчүлөрүнүн мектеп окуучуларын окутуу процессинде музыкалык-компьютердик технологияларды пайдаланууда компетентсиздиги;
- мектеп администрациясынын мектеп окуучуларынын музыкалык билим берүү процессине маалыматтык технологияларды киргизүү мүмкүнчүлүгүнүн жоктугу, кээде ачыктан-ачык каалабагандыгы, бул андан аркы инвестицияларды жана педагогикалык кадрларды атайын даярдоону талап кылат.

Мектептеги музыкалык билим берүү процессине компьютердик технологияларды киргизүү үчүн музыка мугалимине төмөнкүдөй техникалык каражаттар керек: мультимедиялык проектор же интерактивдүү доска (MIMIO INTRACTIVE VIRTUAL INK, Hitachi Starboard и Interwrite board).

Ал эми аларга ар кандай музыкалык программалар (караоке, энциклопедиялар, маалымдамалар, ноталык грамотаны өздөштүрүү боюнча оюндар ж.б.).

❖ БЫЙЫЛКЫ ОКУУ ЖЫЛЫНДА МУЗЫКАНЫ ОКУТУУНУН ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ

Жаңы окуу жылында биз предметтик компетенцияларды калыптандыруу боюнча иштерди улантабыз жана окуучуларды музыка сабактарына окутууда Музыкалык-компьютердик технологияны колдонуу жолуна токтолобуз.

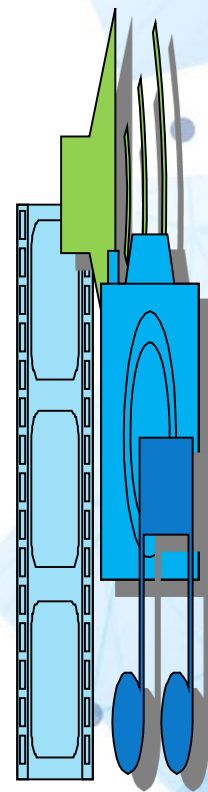
Окуучулардын музыкалык билим берүүнүн маалыматтык технологиялык каражаттарын киргизүү заманбап музыкалык педагогиканын маанилүү милдеттеринин бири болуп саналат.

Учурдагы музыкалык-педагогикалык процеске музыкалык-компьютердик технологияларды киргизүү боюнча төмөнкү эки планды сунуштайбыз.

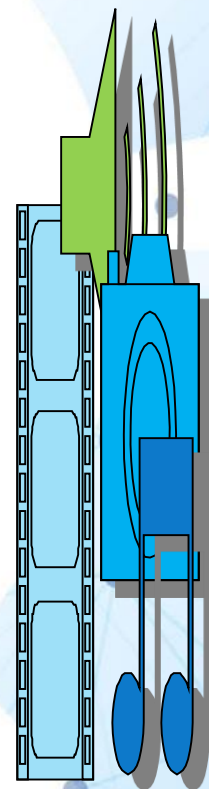
Алар:

1. Музыканы үйрөнүү процессине электрондук колдоо (жеке тажрыйбанын бир бөлүгү катары);
2. Мугалим тарабынан электрондук методикалык ресурстарды пайдалануу.

Бул жерде биз музыкалык педагогика менен маалыматтык технологиялар билиминин ортосундагы тыгыз байланышты көрөбүз. Сабактардагы маалыматтык технологиялар окуучулар менен иштөөнүн бир катар ыкмаларын жана формаларын кеңейтет. Музыкалык сабактардагы окуучулардын интеграцияланган маалыматтык технологиясын музыкалык билим берүүнүн сапатын жогорулатуучу фактор катары карап, окуучулар менен иштөөнүн төмөнкү жаңы формаларын белгилей алабыз. Алар:

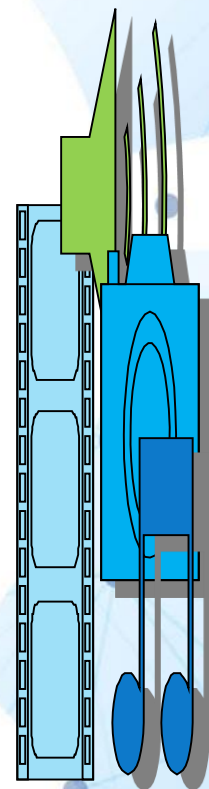
- тематикалык презентация түзүү;
- негизги музыкалык жана музыкалык сабаттуулукту өздөштүрүү үчүн компьютердик анимацияны колдонуу;
- Музыкалык фильмдерге сын талдоо жүргүзүү (опера, балет, классикалык музыка концерттеринен үзүндүлөр ж. б.);
- - креативдүү долбоорлорду ишке ашыруу.

Музыканы окутуунун методикасын өркүндөтүү максатында музыка мугалимдерине төмөнкү программаларды сунуштасак болот.

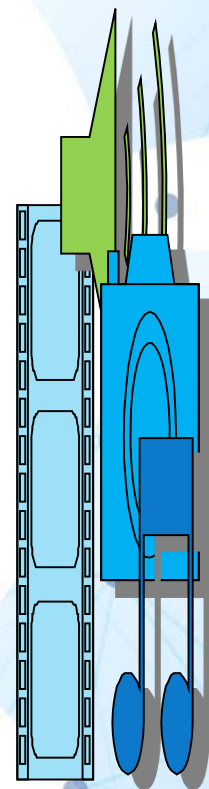
Алар:

- MIDI-секвенсорлор, аудио редакторлор, виртуалдык синтезаторлор, Музыкалык редакторлор. Биздин оюбузча, ар бир программа жекече өзгөчөлүктөргө ээ, бул предметти окутуунун методикасын, окутуунун мазмунун бир нече жаңылоого алып келет.

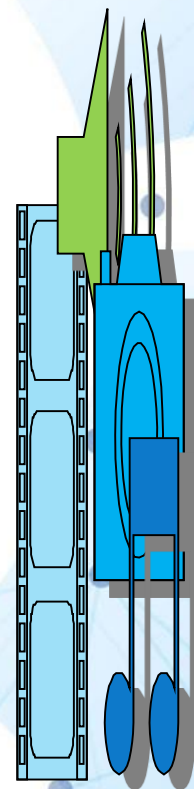

Жогоруда көрүнүп тургандай, тигил же бул компьютердик музыкалык программа окуучунун ар кандай музыкалык жөндөмдөрүн өркүндөтөт.

Атап айтканда, окуучлардын нота жазуу жана иштөө жөндөмүн, музыканы жазуу-жаратуу жана аткаруу жөндөмүн өнүктүрөт. Азыркы учурда жалпы билим берүү системасында музыкалык-компьютердик технологияларды колдонуу зарыл экендиги зарыл десек болот.

Демек, музыкалык-компьютердик билим берүү технологиялары окуучулардын музыкалык ой жүгүртүүсүнө, музыкалык билимине, эмоционалдык-баалуулукка, музыкалык-эстетикалык, аткаруучулук жөндөмүнө жана чыгармачылык ишмердүүлүгүнүн тажрыйбасына таасир этет, ошондой эле окуучулардын окууга болгон мотивациясын жана өзүн өзү башкарууну уюштурууну калыптандырат.

КОЦУЛ БУРГАНЫЦЫЗДАРГА ЧОЦ РАХМАТ!

